

T. B. M. M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih: 19.09.2019
Sayı: 1449

18877

Dr. Arslan KABUKCUOĞLU

Eskişehir Milletvekili
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri uyarınca T.C. Tarım Ve Orman Bakanı Sayın Dr. Bekir PAKDEMİRLİ tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim. Saygılarımla...

18/09/2019

Dr. Arslan KABUKCUOĞLU
Eskişehir Milletvekili

Tarım sektörleri arasında hayvancılık, katma değer yaratma imkanı en fazla olanıdır. Hayvancılık et, süt ve diğer hayvansal ürünler sanayii dışında, doğrudan hayvancılığa dayalı ilaç, yem ve hayvancılık ekipman sanayi kolları ile yeni istihdam alanları da yaratarak ekonomiye büyük katkı sağlamaktadır.

Ancak; Türkiye Cumhuriyeti'nin son 17 yılda izlediği tarım politikaları, iktidar partisi değişmemiş olsa bile bakan değiştikçe değişmiş, göreve gelen her bakan bir öncekinin projesini sürdürmek yerine kendi projelerini geliştirmiştir. Bu durum hayvancılıkla ilgili bir plansızlık olduğunu ortaya koymaktadır. Et ve Süt Kurumu'nun hazırladığı 2019-2023 Stratejik Plana baktığımızda, bir önceki planın özleştirisinin yapıldığı "Güçlü ve Zayıf Yönleri, Fırsat ve Tehditler" Bölümünde de "Hayvansal üretimde gerekli planlamanın" yapılmadığı vurgulanmıştır. Hayvancılıkta, istikrarlı ulusal bir programın uygulanamadığı için yerli bir proje ile hayvan üretimini arttırıp ülkenin et ihtiyacını karşılayıp, ihracata yönelmek yerine, canlı hayvan ve işlenmemiş kırmızı et ithalalarına yönelinmiştir.

Hayvancılıkta değişen bu politikaları özetlemek gerekirse, Sayın Binali Yıldırım'ın Başbakanlık, Sayın Faruk Çelik'in Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı yaptığı 2016 yılında, " Milli Tarım Projesi" açıklanmıştı. Projenin en önemli hedefi hayvancılıkta üretimin planlanarak, ithalata bağımlılığın azaltılması, yerli ve milli bir projeyle üretimin, ticaretin ve ihracatın yapılandırılmasıydı. Sayın Çelik'ten sonra bakanlık görevine gelen Sayın Ahmet Eşref Fakıbaba, Milli Tarım Projesindeki Hayvancılıkla ilgili hedefleri bir kenara bırakarak, ithalatla karşılaşmak üzere "250 bin damızlık düve projesi" ve "5 bin baş koyun projesi gibi" yeni projeler başlatmıştır.

Canlı hayvan ithalatına baktığımızda ise çoğunluğunun büyükbaşlardan oluştuğu görülmektedir. Et ve Süt Kurumunun her yıl hazırladığı " Sektörel Değerlendirme Raporları "ndaki verilere baktığımızda, 2008 ve 2009 da yapılan ithalatın tamamının damızlık olduğunu, 2010 yılından itibaren besilik ve kasaplık için hayvan ithalatının yapılmaya başlandığı görülmektedir.

Bu verilerde, yıllara göre büyükbaş canlı hayvan ithalatına baktığımızda şu tablo ile karşılaşmaktayız:

2008 yılında 16.417.761 \$ değerinde, 5.393 baş,
2009 yılında 13.306.818\$ değerinde, 4.010 baş,
2010 yılında 273.755.171\$ değerinde, 139.949 baş,
2011 yılında 848.735.692 \$ değerinde, 470.796 baş,
2012 yılında 775.413.383\$ değerinde, 471.571 baş,
2013 yılında 297.810.139\$ değerinde, 191.639 baş,
2014 yılında 108.092.539\$ değerinde, 48.430 baş,
2015 yılında 298.858.411\$ değerinde, 203.107 baş,
2016 yılında 587.519.755\$ değerinde, 494.306,
2017 yılında 1.149.194.644\$ değerinde, 889.307,
2018 yılında 1.691.993.270\$ değerinde, 1.460.563.

Et ve Süt Kurumu'nun 2019-2023 Stratejik Planı'nda bugüne kadar üretim planlamasının yapılmadığının, üretim maliyetlerinin yüksek olduğunun, besiciliğin giderek azaldığının vurgusu yapılmakta iken, bunun temel nedenlerinden biri olan yapılan yoğun ithalat olduğu gözardı ediliyor. Bu stratejik planda gelecek 5 yılda ithalatın durdurulmasına dair bir hedef bulunmamaktadır.

Dr. Arslan KABUKCUOĞLU
Eskişehir Milletvekili

2016 yılında açıklanan "Milli Tarım Projesi" kapsamında hayvancılıkta bölge bazında ihtisaslaşmaya gidilip, Türkiye'nin 32 ili damızlık düve üretim merkezi ilan edildi. Düve ihtiyacının yurt içinden karşılanması ve ithalatın sona erdirilmesi hedeflenmişti. 2016 yılından sonra da ithalatın artarak devam etmesi bu düve merkezlerini zor durumda bıraktı. Bir yandan yerli üretimi arttırmak için yatırımlar yapıldı, devlet tarafından teşvikler sağlandı, diğer yandan da ithalata devam edildi.

2018 Sektör Değerlendirme Raporu'nda yer alan verilere baktığımızda 2014 yılından 2018 yılına kadar Kurumun Canlı Hayvan ithalatının ve İşlenmemiş Kırmızı Et ithalatının yıldan yıla arttığı görülmektedir. Plansız yapılan ithalat nedeniyle Et ve Süt Kurumunun (ESK) depolarındaki 38 bin 663 ton 115 kilo kırmızı eti ihraç kaydıyla satmak üzere ihale açmıştır. Kurumun depolarında 49 bin tona yakın karkas ve kemiksiz et stoku oluşmuştur. ESK Genel Müdürü Osman Uzun, ihraç edilmek üzere depolarda bekleyen kırmızı etin son tüketim tarihlerinin 4,6,7 ve 8 ay sonra dolacağını söyledi.

Bir yandan canlı hayvan ve et ithal ederken bir yandan da depolarındaki oluşan et stoğunu ihraç etmeye çalışarak ortaya çelişkili bir durum çıkartan bu politikayla, besiciler, üreticiler, tüketiciler büyük zarara uğramakta ve ülke hayvancılığı da olumsuz etkilenmektedir. Ancak durum böyle iken gelecek 5 yılın Strateji Planı'nda yer alan hedef ve amaçlar kısmında ithalatın azaltılması ve durdurulmasıyla ilgili bir hedef yoktur.

Bu bağlamda;

- 1- 2015-2019 yılları için hazırlanan stratejik planın varlığına rağmen, son 5 yılda Hayvansal ürün üretiminde gerekli planlama neden yapılamamıştır?
- 2- Kurumun gelecek 5 yılda hedef ve amaçları arasında canlı hayvan ithalatın azaltılması ve durdurulmasına ilişkin bir hedefin olmayışının sebebi nedir? 2014 yılından 2018 yılına gelinene kadar besiciliğin geliştirilmesi ve yerli üretimin arttırılması yerine canlı hayvan ithalatın yıllar geçtikçe artarak tercih edilmesinin nedenleri nelerdir ?
- 3- Canlı Hayvan ve işlenmemiş et ithalatının yerli ve milli hayvansal üretime zarar vermediğini mi düşünüyorsunuz?
- 4- 32 ilde kurulması planan damızlık düve merkezlerinin kurulduğu günden bugüne kadar yerli büyükbaş varlığına ne ölçüde katkısı olmuştur?